

Duurzaam wonen in Breda

ONZE AMBITIE

Met de uitvoering van grote woonprojecten passen we de woningvoorraad aan op de (toekomstige) behoefte van de stad, kwalitatief en kwantitatief. Met een versnellingsagenda en 100-dagen aanpak voor snellere uitvoering voorzien we zo snel mogelijk in die behoefte.

We stemmen ook regionaal af op het gebied van wonen met de Regionale Investeringsagenda (RIA) en Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT).

Breda is aantrekkelijk om te wonen. We willen dat mensen tevreden zijn over hun woning en woonomgeving. Dat het aansluit bij hun woonwensen en mogelijkheden. In de (centrum)stad en dorpen woont iedereen fijn, nu en in de toekomst.

We willen:

- Een kwalitatief goede woningvoorraad.
- Regionale aansluiting op woonbehoefte van alle groepen bewoners.
- Een flinke uitbreiding naar de toekomst.
- Vanuit de ambities van de omgevingsvisie.
- De juiste woning, voor de juiste bewoners, op de juiste plek.

We hebben veel soorten woningen en woonmilieus voor diverse bewoners. De bijdrage van een gebied verschilt daarom in uitvoering van de woondoelen. We voorkomen een grotere tweedeling in de stad en concentratie van kwetsbare bewoners in bepaalde wijken. Daarom verschilt de ontwikkelrichting per gebied.

Breda blijft veilig en duurzaam met een biobased economy. Maximaal gebruik van duurzame grondstoffen, minimaal gebruik van fossiele grondstoffen en een circulaire economie (geen afval, grondstoffen opnieuw gebruiken). De kwaliteit van de leefomgeving staat centraal. Dat doen we samen met inwoners en organisaties, bijvoorbeeld bij de aanpak energietransitie. We bouwen samen aan eigenaarschap, zelfredzaamheid en innovatievermogen voor duurzame energie.

Thema Wonen in Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Breda heeft veel soorten woningen, woonmilieus en leefomgevingen voor verschillende bewoners. Op het gebied van wonen heeft Breda in de regio een centrumfunctie. Dat geeft op de woningmarkt een zekere dynamiek. We willen voor alle bewoners een betaalbaar en duurzaam (t)huis, dat voldoet aan hun wensen en behoeften. Nu en in de toekomst. Sommige doelgroepen hebben een lastige positie op de woningmarkt. Vooral huishoudens die zijn aangewezen op sociale huurwoningen, huishoudens met een inkomen tussen € 36.000 en € 45.000 per jaar en mensen die uitstromen uit dakloosheid en begeleid wonen. Bouwen van sociale, middeldure en tijdelijke woningen vergroot hun mogelijkheden op de woningmarkt. De Bredase woningmarkt moet inspelen op de veranderende vraag naar woningtypen, bijvoorbeeld door vergrijzing en zelfstandiger wonen van kwetsbare doelgroepen. De druk op de woningmarkt is nog steeds groot. Het bijzondere centrum-stedelijke woonmilieu van Breda willen we verder uitbouwen om te voldoen aan de huidige en toekomstige marktverwachtingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We voeren de Woonvisie Breda en de Alliantie Breda 2019-2023 uit. Dit doen we samen met woningcorporaties, huurdersvertegenwoordiging, ontwikkelaars en andere partners. De aandacht ligt op de thema's:

- Betaalbaarheid en beschikbaarheid
- Nieuwbouw, duurzaamheid

- Leefbaarheid
- Wonen, zorg en veiligheid.

Een belangrijke taak is 6.000 woningen bouwen of in harde plannen hebben. In de Alliantie Breda 2019-2023 maakten we afspraken met woningcorporaties en huurderskoepels (huurdersvertegenwoordiging van 3 corporaties) over 1.200 sociale huurwoningen. Met deze partners werken we aan de Veranderopgave, de nieuwe stedelijke portefeuillestrategie van de corporaties. Doel is dat hun woningvoorraad nu en in de toekomst aansluit op de woonwensen. Met de Monitor Sociale Woningbouw en Jaarverslag Klik voor Wonen volgen we ontwikkelingen over voorraad, vraag en wachttijden bij sociale huurwoningen.

Van de 6.000 woningen is het doel om er 1.800 te bouwen of in harde plannen te hebben, koop en huur voor middeninkomens. De Verordening Sociale doelgroepen en middenhuur draagt hieraan bij. Zo kan de gemeente marktpartijen dwingen huurwoningen te bouwen voor huishoudens met een middeninkomen.

We werken ook aan Collectief Particulier Opdrachtgeverschap-beleid. Met de woningbouwopgave hebben we de ambitie om met een Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) 300 woningen te bouwen.

Een groeiende groep mensen kan zelf geen woning vinden, bijvoorbeeld spoedzoekers op de woningmarkt. In de sub-regio Breda (stedelijke gemeenten Breda, Oosterhout en Etten-Leur en landelijke gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Drimmelen, Geertruidenberg en Zundert) bouwen we 200 tijdelijke woningen voor het souterrain van de woningmarkt. De woningcorporaties maken hun woningen geschikt en betaalbaar voor deze groep. In Breda leveren we via gemengd wonen in de Gageldonksestraat hier een bijdrage aan. De vraag is in Breda zo groot dat we ook op nieuwe plekken minstens 150 nieuwe tijdelijke woningen willen bouwen, met subsidie van het Rijk. Daarnaast is becijferd dat voor de uitstroom van maatschappelijke opvang en beschermd wonen minstens 120 tijdelijke woningen nodig zijn. Hier is ook in de motie van SP en GroenLinks (Sleutels voor daklozen) aandacht voor gevraagd. We geven dat vorm door middel van:

- Lege gebouwen en (bedrijven)terreinen bouwen we om tot woningen. De stad verandert. Er is vergrijzing. Meer mensen die in een woonzorgvoorziening woonden zijn nu aangewezen op een zelfstandige woning. Mensen wonen vaker alleen. Zorginstanties denken na over hun taak. Wonen en zorg gebeurt steeds meer vanuit gescheiden budgetten. De gemeente brengt de woonzorgbehoefte en de opgave in beeld. Voorwaarde is dat zorgaanbieders de behoefte aangeven voor de middellange en lange termijn. Gemeente, corporaties en zorgaanbieders werken samen aan woonaanbod met flexibele zorg op maat. In de campagne Wonen met Gemak staat de zorg- en woonvraag centraal.
- Met de starterslening faciliteren we koopstarters bij de koop van hun 1e Bredase woning. De Toekomstbestendig Wonen regeling geeft leningen met lage rente voor levensloopgeschikt en duurzaam maken van de woning.
- De huisvestingsverordening voor het juridisch splitsen van woningen zorgt voor behoud van sociale huurwoningen voor verhuur en borgt minimale woonkwaliteit.
- In samenwerking met corporaties zetten we in op het maken van afspraken over de realisatie van tijdelijke woningen, zodat er in die tijdelijke woningen en of in de bestaande woningvoorraad meer ruimte komt voor mensen die uitstromen vanuit beschermd wonen of dakloosheid.
- Met Wonen en Zorg hebben we een nieuw afwegingskader met grenzen voor en afspraken over besluiten bij initiatiefplannen. We gebruiken deze bij verschillende plannen in de totaalopgave. We zoeken passende woonmogelijkheden voor alle doelgroepen, bijvoorbeeld mensen die uitstromen uit begeleid wonen of dakloosheid. We gaan door met de samenwerking tussen partners die betrokken zijn bij opgaven op het snijvlak van wonen en zorg.
- Taskforce en Actieplan Doorstroming bevordert doorstroming op de Bredase woningmarkt. Gerichte maatregelen voor doelgroepen in het belang van ouderen. Onderzoek naar problemen van middeninkomens bij instroom in het huidige woningaanbod (inkomensgrenzen particuliere beleggers, woonruimteverdelingsregels corporaties, hypotheekvereisten). We kijken waar we deze problemen kunnen wegnemen. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden van sociale koop. Conform de motie 'panta rhei van sociale huur naar koop' werken we aan een plan van aanpak voor een task force teneinde in samenwerking met financiers, ontwikkelaars en corporaties 100 huurwoningen vrij te spelen voor doorstroming.

- Versnellings- en gebiedsgerichte opgaven vragen vroeg inspelen op de gewenste woonrichting. In de Bredase 100-dagen aanpak zoeken we met marktpartijen en eigenaren mogelijkheden voor (versnelde) woningbouw. Input is perspectief wonen en gebiedsprofielen, met per gebied een beeld van de gewenste richting. Met deze doelen en toekomstmogelijkheden kijken we naar gebieden en woningvoorraad.
- Voor verduurzaming en energietransitie (overstap naar duurzame energiebronnen) werken we onze doelstellingen uit bij nieuwbouw en de bestaande voorraad woningen. Afspraken met woningcorporaties staan in de Alliantie Breda 2019-2023.
- Voor woonwagengedragers werken we aan het in 2021 gehouden onderzoek naar woningbehoefte. We kijken vooral naar mogelijkheden voor uitbreiding standplaatsen.
- We werken aan zelfbewoningsplicht en Opkoopbescherming.
- Bovenstaande activiteiten worden mede ingezet om de ambitie van "meer sleutels voor daklozen vorm te geven".
- We continueren de inzet op de begeleiding van de huisvesting van statushouders.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Programma-indicatoren Programma Duurzaam wonen in Breda

Indicator: Ontwikkelen Omgevingsvisie (audit nr 2205)

Omschrijving: De ontwikkeling van de indicator loopt gelijk op met het ontwikkeltraject van de Omgevingsvisie.

Bron: Meeteenheid:

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022

Indicator: Prettig wonen (audit nr 56)

Omschrijving: Rapportcijfer prettig wonen in de buurt

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	7,6			Zie toelichting

De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2022 geen streefwaarde bepaald. Streefwaarde 2021: de kwaliteit blijft minimaal op de goede waarde van voorgaande jaren.

Indicator: Duurzaam wonen (audit nr 57)

Omschrijving: % woningen in Breda dat geen gasaansluiting heeft

Bron: Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
				Zie toelichting

Deze indicator is in de begroting 2022 voor het eerst concreet gemaakt. Cijfers voor deze indicator worden berekend door een externe partij met open data van Enexis. Zodra deze cijfers bekend zijn, worden ze opgenomen in de begroting/jaarrekening. Voor 2022 kan nog geen streefwaarde worden bepaald, omdat dit samenhangt met de nog vast te stellen Transitievisie Warmte én de wijkuitvoeringsplannen.

Thema-indicatoren thema Wonen in Breda

Indicator: Zoektijd woningzoekenden (audit nr 58)

Omschrijving: Zoektijd woningzoekenden alle reactiemodellen in jaren (inschrijfduur en loting)

Bron: Jaarrapportage Klik voor wonen Meeteenheid: Tijdsduur in jaren

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
1,8	2	2,3		Afbuigen van de opwaartse trend.

Het doel van de corporaties is om de zoektijd van woningzoekenden niet te laten toenemen en op het niveau van voorgaande jaren te houden. Dit betekent het afbuigen van de opwaartse trend.

Productindicatoren Product Wonen

Indicator: Nieuw gebouwde woningen (audit nr 59)

Omschrijving: Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
6,3	6,2	7,4		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Demografische druk (audit nr 60)

Omschrijving: Groene en grijze druk (percentage jongeren tot 15 jaar en ouderen boven 65 jaar ten opzichte van 15 - 65 jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
66,2	66,4	66,8		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Woonlasten éénpersoonshuishoudens (audit nr 61)

Omschrijving: Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
647	654	662		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Woonlasten meerpersoonshuishoudens (audit nr 62)

Omschrijving: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
744	754	764		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Gemiddelde WOZ-waarde (audit nr 63)

Omschrijving: WOZ-waarde woningen in duizend euro

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Bedrag in duizend euro

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

250	270	292		Zie toelichting
-----	-----	-----	--	-----------------

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de goedkope klasse (audit nr 64)

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de goedkope prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
3.104	2.749	2.724		Zie toelichting

Streefwaarde einde Alliantie-periode eind 2023 minimaal 2.700 en maximaal 2.900 woningen in de goedkope prijsklasse. Het gaat hier om het aantal sociale huurwoningen in de goedkope prijsklasse tot € 442. De voortgang wordt gemonitord.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de betaalbare klasse (audit nr 65)

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de betaalbare prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
15.334	15.363	15.271		Zie toelichting

Streefwaarde einde Alliantie-periode eind 2023 minimaal 15.300 en maximaal 15.800 in de betaalbare prijsklasse. Het gaat hier om het aantal sociale huurwoningen in de betaalbare prijsklasse tot € 679. We monitoren de voortgang.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de bereikbare klasse (audit nr 66)

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de bereikbare prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
3.582	3.800	4.034		Zie toelichting

Streefwaarde einde Alliantie-periode eind 2023 minimaal 3.600 en maximaal 3.9000 woningen in de bereikbare prijsklasse. Het gaat hier om het aantal sociale huurwoningen in de bereikbare prijsklasse tot € 752. De voortgang wordt gemonitord.

Thema Verdeling beschikbare ruimte

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Met het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet werken we aan ons doel: optimale kwaliteit van de (fysieke) leefomgeving van Breda, nu en in de toekomst. We houden rekening met de ambities van de stad (Omgevingsvisie 2040). De Omgevingswet en de instrumenten geven aan hoe we dit doen, bijvoorbeeld met participatie in de stad en in snelle, duidelijke en transparante procedures voor alle betrokkenen.

Volgens de huidige planning gaat de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking. We werken al in de geest van de wet en met de instrumenten:

- Een verbeterd intakeproces voor initiatieven uit de stad
- De zogenaamde intake- en omgevingstafel
- De participatieleidraad.

Per 1 juli 2022 werken we volgens de eisen van de Omgevingswet we aan ons doel: optimale kwaliteit van de (fysieke) leefomgeving. We houden rekening met de ambities van de stad (Omgevingsvisie 2040). De Omgevingswet en de instrumenten geven aan hoe we dit doen, bijvoorbeeld met participatie van de stad.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We beginnen met testen en inregelen van software waarmee we aansluiten op het landelijk DSO-LV. We bereiden ons voor op het tijdelijk omgevingsplan, dat we van rechtswege krijgen als de wet in werking gaat:

- Bundeling van alle bestemmingsplannen
- Rijksregels komen over naar gemeenten (Bruidsschat)
- Verordeningen.

We bereiden ons ook voor op gebiedsgericht en beleidsneutraal opbouwen van het omgevingsplan. Voor Milieu brengt de wet nieuwe taken met zich mee, die we gaan invullen.

Met de voorbereidingen zetten we de veranderingen in gang, die de wet meebrengt en beoogt. Op het moment van inwerkingtreding is werken volgens de Omgevingswet regulier werk en bouwen we het programma af.

We gaan de in 2021 gemaakte omgevingsvisie digitaliseren. Objectgericht schrijven: teksten uit de visie koppelen aan objecten in de stad om ze te raadplegen via de landelijke voorziening DSO-LV. Dit is eind 2024 verplicht.

In de geest van de Omgevingswet willen we ook een hoger dienstverleningsniveau. Meer duidelijkheid aan de voorkant voor initiatiefnemers en betere plannen aanleveren. Vóór inwerkingtreding van de wet maken we een paraplubestemmingsplan met regels voor veel voorkomende aanvragen, zoals dakkapellen en uitbouwen. Het plan komt ter inzage.

Vanaf 1 juli 2022 bouwen we gebiedsgericht en beleidsneutraal aan één omgevingsplan dat het tijdelijk omgevingsplan vervangt. De wet geeft ons hiervoor tot eind 2029. Eén omgevingsplan vraagt gecoördineerde inzet van verschillende beleidsvelden. Dit doen we aan de hand van de meerjarenplanning Omgevingsplan. De ambitie is in 5 jaar opbouwen van het omgevingsplan en beleidsneutraal omzetting van bestemmingsplannen naar 1 omgevingsplan voor de stad.

Deze planning is alleen haalbaar met extra middelen en capaciteit. Dat vraagt extra middelen in 2022.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Als de landelijke voorziening niet op tijd klaar is, onvoldoende getest is of er onvoldoende mee geoefend is, moeten we met work arounds werken. Dit extra werk is een risico voor capaciteit en doorlooptijden. Extra capaciteit en middelen zijn nodig om de doelen te bereiken, naast alle andere doelen op het gebied van Stedelijke Ontwikkeling.

INDICATOREN

Voor dit thema zijn geen indicatoren van toepassing.

Thema Grote woonprojecten in de stad

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Met de grote woonprojecten passen we de woningvoorraad aan op de (toekomstige) behoefte van de stad, kwalitatief en kwantitatief. Met een versnellingsagenda en 100-dagen aanpak voor snellere uitvoering voorzien we zo snel mogelijk in die behoefte.

We stemmen ook regionaal af op het gebied van wonen met de Regionale Investeringsagenda (RIA) en Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT).

Breda is aantrekkelijk om te wonen. We willen dat mensen tevreden zijn over hun woning en woonomgeving. Dat het aansluit bij hun woonwensen en mogelijkheden. In de (centrum)stad en dorpen woont iedereen fijn, nu en in de toekomst.

We willen:

- Een kwalitatief goede woningvoorraad.
- Regionale aansluiting op woonbehoefte van alle groepen bewoners.
- Een flinke uitbreiding naar de toekomst.
- Vanuit de ambities vanuit de omgevingsvisie.
- De juiste woning voor de juiste bewoners, op de juiste plek.

We hebben veel soorten woningen en woonmilieus voor de diverse bewoners. De bijdrage van een gebied verschilt daarom in uitvoering van de woon doelen. We voorkomen een grotere tweedeling in de stad en concentratie van kwetsbare bewoners in bepaalde wijken. Daarom verschilt de ontwikkelrichting per gebied.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We gaan verder door de versnellingsagenda, met acties op lopende en nieuwe projecten, procesaanpak, beleid op orde en communicatie. We doorlopen, al dan niet via reguliere trajecten, het planproces van locaties na verkenning met de Bredase 100-dagen aanpak. Bijvoorbeeld Blossem, Cosun en Moleneind-West.

Gemeentelijke gronden maken we geschikt voor woningbouw. We hebben plannen voor 100% middeldure woningen op 4 gemeentelijke locaties. We versnellen uitgifte van grond in lopende gemeentelijke projecten. Ook maken we bouw van woningen planologisch mogelijk op plekken van marktpartijen en corporaties.

De middelen uit het bestedingsplan Impuls voor de woonagenda voor locatiegebonden impulsen zetten we in bij projecten. Zo nemen we belemmeringen weg voor bouw van sociale huurwoningen (door woningcorporaties) en middeldure woningen.

De gemeente staat voor grote investeringen in het fysieke raamwerk groen, buitenruimte en infrastructuur om met goed beleid nieuwe woningen te bouwen. De ontwikkeling van de stad met meer woningen en andere functies, vraagt hierom. Grote investeringen voor openbare ruimte (mobiliteit, groen en water) en verbeteren en houden bereikbaarheid en leefbaarheid. Met de Nota Bovenwijkse Voorzieningen verhalen we een deel van deze investeringen op marktpartijen. Zij dragen financieel bij aan nieuwe ontwikkelingen. De eerste financiële bijdragen van de Nota bovenwijkse Voorzieningen staan al in overeenkomsten.

Met 10 gemeenten in de regio verkenden en inventariseerden we gezamenlijke ambities en bovenlokale opgaven (Alphen-Chaam, Altena, Baarle Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert). Dit staat in een Regionale Investeringsagenda (RIA). Hiermee leveren we een samenhangende, substantiële en herkenbare bijdrage aan:

- Opgaven Nationale en Provinciale Omgevingsvisie
- (Versnelling van) woningbouwopgave
- Provinciale verstedelijkingsstrategie.

In de RIA regio Breda benutten we de woningbouwopgave als hefboom voor de noodzakelijke kwaliteitsslag bij Werken, Bereikbaarheid en Groen/Blauw (randvoorwaarde). De RIA is een belangrijke bouwsteen voor uitwerking van het verstedelijkingsakkoord in de stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT). We willen zo'n zelfde akkoord voorjaar 2022 afsluiten in het bestuurlijk overleg Leefomgeving.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- Vanuit de bestaande projectenportefeuille en resultaten van de versnellingsagenda bestaat perspectief op bouwen of in harde plannen hebben van 6.000 woningen. We spannen ons met de corporaties extra in voor sociale

huurwoningen, middeldure en CPO-woningen. Dit blijft nodig om projecten naar harde plannen en uitvoering te brengen.

- De risico's op grondexploitaties staan in de paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Grote woonprojecten in de stad

Indicator: Harde planvoorraad woningen (audit nr 2204)

Omschrijving: Het aantal woningen in harde planvoorraad

Bron: Afdeling Ruimte Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	2.700	2.877	3.500	4.000

Het doel is een versnelling en verhoging van de woningbouwproductie. Daarvoor is een vergroting van de harde planvoorraad nodig

Indicator: Opleveringen woningen (audit nr 67)

Omschrijving: Gerealiseerde woningbouw (bruto toevoeging)

Bron: Afdeling Ruimte Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
936	1.056	867	1.000 tot 1.250	1.500

Het doel is de woningbouwproductie te verhogen naar structureel 1.500 woningen per jaar

Thema Bereikbaar Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Breda wil uitblinken in (inter)nationale bereikbaarheid. Breda blijft bereikbaar met bestaande en nieuwe vervoersmiddelen en mobiliteitsconcepten. Breda is in ontwikkeling. De stad groeit elk jaar met 1.500 woningen. Dit leidt vanzelfsprekend ook tot meer mobiliteit. Niet alleen in nieuwe gebieden, maar ook op de bestaande infrastructuur. Breda heeft een grootse ambitie voor de ontwikkeling van de stad. In dat kader stelde de Raad in 2021 de visie Noordelijke Rondweg vast. Deze is randvoorwaardelijk om deze ambitie te realiseren. Vanuit stedelijk, regionaal en nationaal belang werken we samen met onze belangrijke partners (Provincie en Rijk) deze visie uit en zoeken naar de juiste partners voor uitvoering.

Naast de infrastructuur op orde is het ook belangrijk om mobiliteitsgedrag te veranderen. De mobiliteitskeuzes stemmen we af op specifieke gebiedskenmerken. We laten mensen kiezen welk vervoersmiddel het beste past bij hun reisdoel. We werken aan mobiliteitshubs, waar verschillende vormen van (deel)mobiliteit samen komen. Onze doelen en ambities staan in de Mobiliteitsvisie Breda. We willen inwoners, werknemers en bezoekers verleiden zoveel mogelijke gebruik te maken van duurzame en gezonde vervoersmogelijkheden, zoals lopen, fietsen en openbaar vervoer.

Van corona leerden we om anders naar de klassieke woon-werk verplaatsing te kijken. Thuiswerken, buiten de spits reizen en digitaal vergaderen zijn (steeds) meer gemeengoed. Dit blijven we stimuleren. Mobiliteit voorkomen en beter spreiden over de dag leidt tot veel minder grote openbare ruimte vraag. Het draagt zeker bij aan optimale (inter-) nationale bereikbaarheid van de stad.

Mobiliteit is ook een belangrijke bron van de CO₂-uitstoot in Breda. Ongeveer 20% van de uitstoot in Breda komt uit mobiliteit. Verandering van onze mobiliteitspatronen door verleiden te lopen, fietsen of treinen levert dus een belangrijke bijdrage aan de CO₂ doelstelling van Breda.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

(Inter)nationale bereikbaarheid

In 2022 staat het vervolg van de netwerkuitwerking voor het Toekomstbeeld OV 2040 op de agenda. We doen een aantal landelijke corridors- en gebiedsgerichte studies. De scope bepalen we in 2021, mede op basis van keuzes van het nieuwe kabinet. Voor Breda spelen vooral directe IC-verbindingen naar Utrecht en Eindhoven en internationale verbindingen naar België en Duitsland.

De samenwerking met het Rijk, 3 betrokken provincies en Utrecht voor verbetering van het HOV naar Utrecht gaat verder in 2022. We gaan werken aan de uitvoering van concrete plannen voor 2030, waarover we eind 2021 in het BO-MIRT afspraken maken.

Samen met provincie, regio en omliggende gemeenten blijven we ons naar het Rijk inzetten voor het belang van investeren in doorstroming op de ruit van Breda (de autosnelwegen A16, A59, A27 en A58). We blijven met alle betrokken partijen in gesprek en werken aan betere bereikbaarheid van de regio en de (inter)nationale knoop Breda. Het gaat om verleiden van mensen voor een andere vervoersmogelijkheid en om samen knelpunten op te lossen, bijvoorbeeld stikstofdepositie.

(Binnen)stedelijke bereikbaarheid

In 2021 ondertekenden Breda en de Provincie Noord-Brabant een mobiliteitsdeal. Een samenwerkingsagenda met afspraken over versterken van het (H)OV-netwerk en het fietsnetwerk in alle windrichtingen. Dit pakken we in 2022 verder op. Er zijn ook afspraken met de Provincie over een nieuwe busremise aan de Frankenthalerstraat. Dit is een belangrijke stap naar toekomstig duurzaam openbaar vervoer en past perfect in onze ambitie naar duurzame mobiliteit. We gaan hier maximaal op anticiperen.

In het uitvoeringsprogramma mobiliteit werken we aan betere bereikbaarheid van stad en dorpen. We voeren projecten uit en werken aan voorbereiding voor projecten in de komende jaren. Voorbeelden zijn:

- Aanpassingen kruispunt Graaf Hendrik III-laan met aansluiting Graaf Engelbertlaan (uitvoering 2022).
- Herinrichting kruispunt Marialaan-Keermanslaan (uitvoering 2022).
- Afronden snelfietsroute Breda-Tilburg (Sint Ignatiusstraat, uitvoering 2022).
- Studie snelfietsroute Breda-Zevenbergen (trajectstudie in 2022, uitvoering 2023).

In 2022 verbeteren we de huidige met verkeerslichten geregelde kruisingen. Planning voor 2022 is:

- Optimaliseren, renoveren en smart maken 2 verkeerslichten Ettensebaan vanaf Tuinzigtlaan tot en met Haagweg.
- Verkeerslichten (4) wegvak Claudius Prinsenlaan-Loevensteinstraat vanaf Beverweg tot en met Zwijnsbergenstraat.
- Verkeerslichten kruispunt Vierwindenstraat-Wilhelminasingel.
- Geregelde voetgangersoversteekplaats Heerbaan tegenover basisschool de Weilust.

In Prinsenbeek maakten we op basis van Mobiliteitsvisie Prinsenbeek een lijst met maatregelen. Deze bespraken we met het Dorpsplatform. In 2021 begonnen we met veiliger maken van schoolomgevingen. Dat evalueren we in 2022. Na de zomer van 2021 volgt een fietsstimuleringscampagne met vervolg in 2022. Rondom geplande woningbouwontwikkelingen is aandacht voor verkeersontsluiting op regionale schaal.

In 2021 is een verkeersonderzoek afgerond voor Teteringen. De focus lag op afwikkeling van verkeer op de Oosterhoutseweg als gevolg van ontwikkelingen in en om Teteringen, zoals Woonakker. Daaruit blijkt dat op enkele kruispunten maatregelen nodig zijn om het verkeer nu en in de toekomst goed en veilig af te wikkelen. Deze maatregelen werken we de komende jaren verder uit. Ze komen deels in het uitvoeringsprogramma van Mobiliteit en deels in het project Woonakker. We werken ook samen met Gemeente Oosterhout aan minder verkeer door Teteringen, door betere fiets- en openbaar vervoerbereikbaarheid.

Voor openbaar vervoer gaan we in 2022 door met voorbereiding van de aanbesteding van het OV in West-Brabant. De ingangsdatum van de nieuwe concessie is verplaatst naar juli 2025, vanwege het langdurige effect van corona. De vastgestelde uitgangspunten werken we samen uit met provincie, regio en Reizigersoverleg-Brabant. Succesformules als HOV (Bravo Direct) versterkt, kansrijke relaties en Gedeelde Mobiliteit krijgen verder vorm. Bijvoorbeeld deelconcepten, initiatieven vanuit en met

de samenleving en vrijwilligersvervoerprojecten. Maar ook professioneel Flexvervoer, dat een belangrijke ontsluitende functie heeft. Het krijgt een apart contract, goed afgestemd op het vaste OV-netwerk. We werken in 2022 aan voorbereiding en uitvoering van hubs in Breda. Hubs op verschillende schaalniveaus: omvormen van bushaltes tot vervoershubs, mobiliteitshubs in gebiedsontwikkelingen en voorbereiden van grootschalige stedelijke hubs.

Taxivervoer (opstapmarkt): in 2022 bouwen we verder op het vastgelegde taxikwaliteitsbeleid (besluiten, verordening, Nadere Regels). Accent ligt op handhaving (inclusief rapportages) en structurele inzet taxi-stewards.

We blijven investeren in het fietsvriendelijker maken van Breda. In de loop van 2021 stellen we een Actieplan Fiets vast, waarvan we verschillende maatregelen in 2022 uitvoeren.

- De campagne Fietsen voor Breda loopt door in 2022.
- De afronding van de fietsroute Breda-Tilburg is in 2022.
- Met de scholen blijven we in overleg over BrabantsVerkeersveiligheidsLabel.
- Voor de voetganger maken we een actieplan in 2022.
- In het dagelijks beheer zijn er al maatregelen voor een beter verblijfgebied voor langzaam verkeer, zoals meer onderhoud aan trottoirs en extra aandacht voor oversteekplaatsen.

Voor Smart Mobility geven we samen met Smartwayz aan hoe we meer informatie bij serviceproviders van navigatiesystemen krijgen voor betere en veilige afwikkeling. We doen mee aan de projecten Slim Sturen en Opstellen Multimodaal Netwerkkader. We zijn bezig met verder uitrollen van intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI) voor betere afwikkeling van bepaalde doelgroepen. Dit doen we met de projecten GLOSA (snelheidsadvies bij iVRI's op de Noordelijke Rondweg), Prio Vrachterverkeer (bij 4 iVRI's op de Ettense Baan) en Schwung (betere afwikkeling fietsrichtingen bij alle vri's).

Na vaststelling van de mobiliteitsvisie begin 2021 volgde in april 2021 de parkeernormennota. De uitvoering volgt in 2022: de juiste parkeerder op de juiste plek op de juiste manier, veilig, comfortabel en voor iedereen bereikbaar.

Breda maakt de komende jaren een enorme schaa sprong. Dit vraagt innovatieve en flexibele mobiliteitsoplossingen. Zowel tijdens de transitieprocessen als in de eindoplossingen denken we mee. We faciliteren en exploiteren op het gebied van verschillende mobiliteitsoplossingen.

In 2022 gaan we verder met invoering van gereguleerd parkeren rondom het centrum. Dit doen we op basis van parkeerdrukonderzoeken, wensen van bewoners en in lijn met de ambities uit het bestuursakkoord. Voor 2022 ligt de focus op Brabantpark, Sportpark en Van Sonsbeekpark.

De digitalisering van het parkeerproces gaat onverminderd voort. Online reserveren van plaatsen op kenteken, introductie van mobiel parkeren in de garage, digitaal fietsparkeren en digitaal ontsluiten van realtime parkeerdata zijn stappen die we in 2022 verder zetten.

Naast de vaste fietsparkeeroplossingen deden we in 2021 ervaring op met flexibele stallingen. Die zetten we in naar de behoefte van de stad. Voor 2022 optimaliseren we de dienstverlening om te blijven bijdragen aan een Gastvrij en toegankelijk Breda.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Bereikbaar Breda

Indicator: Bereikbare binnenstad (audit nr 68)

Omschrijving: Tevredenheid over bereikbaarheid binnenstad door Bredanaars

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
72	75	76	70	70

Het streven is dat op de lange termijn minstens 70% van de Bredanaars tevreden is over de bereikbaarheid van de binnenstad. Uit de cijfers over de afgelopen jaren blijkt dat deze streefwaarde ruim is behaald. Voor 2020 speelt corona waarschijnlijk een rol omdat er in 2020 structureel minder vertraging was. We willen ook na corona op een tevredenheid van boven de 70% blijven.

Indicator: Duurzaam vervoer (audit nr 69)

Omschrijving: Aandeel verplaatsingen te voet, met de fiets en het OV (Modal split)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
58	63	64	Doel is een stijgende lijn	Doel is een stijgende lijn

We willen de groei van mobiliteit in Breda zoveel mogelijk opvangen met duurzame(re) alternatieven. Hiervoor moet het aandeel verplaatsingen te voet, per fiets en per openbaar vervoer jaarlijks toenemen. Openbaar vervoer rekenen we tot duurzamere modaliteiten. De trein (Nederlandse Spoorwegen) rijdt op 100% windenergie. Bussen in Breda rijden (nog) niet op duurzame energie maar hebben meer passagiers. De elektrische- en ook de hybride auto zijn duurzamer, maar alleen als ze zijn opgeladen met groene stroom. Hierover ontbreken nog betrouwbare cijfers.

Indicator: Verkeersveiligheid (audit nr 70)

Omschrijving: Rapportcijfer door Bredanaars van verkeersveiligheid eigen buurt

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	5,9		Een zo hoog mogelijk rapportcijfer	Zie toelichting

De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2022 geen streefwaarde bepaald.

Thema Breda is een duurzame en bestendige stad

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In 2044 is Breda CO₂-neutraal. Daarom willen we 50% energie besparen en de rest duurzaam opwekken.

Breda zet in op verder vergroenen in bebouwd gebied met verbinding naar groen in het buitengebied.

In 2030 is het energienet in de eerste buurten van Breda aardgasloos. In de planning gebruiken we het traject van de Transitie Visie Warmte. In 2022 maken we de eerste gebiedsenergieplannen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

In 2021 actualiseerden we de actsheets duurzaamheid. In 2022 komen deze terug in de diverse producten van de Planning en Controlcyclus. Zie voor een verdere uitwerking de bijlage Klimaatbegroting 2022. Ten behoeve van een impuls op de ambities zoals verwoord in de Klimaatbegroting, maken we € 0,5 miljoen aan extra middelen vrij in 2022. Duurzaamheid is integraal onderdeel van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Regionale Energiestrategie (RES)

Na het vaststellen van de RES 1.0 en het Uitvoeringsprogramma volgen in 2022 concrete acties. Bijvoorbeeld meedoen in pilots voor afstemming van (duurzame) opwekking en afname van elektriciteit op bedrijfsterreinen. Zo beperken we teruglevering op het elektriciteitsnet. We zoeken met de regio naar mogelijkheden voor (uitbreiding) van een regionaal warmtenetwerk,

gevoed door (rest)warmtebronnen.

Regionaal werken we aan de Regionale Structuur Warmte (RSW/RES 2.0). We leggen regionale afspraken vast om te voorzien in de warmtebehoefte. Het zijn afspraken tussen gemeenten, provincie, waterschappen en andere stakeholders over voorgenomen gebruik van (bovenregionale) warmtebronnen, verschillende warmtevragers en infrastructuur.

Transitie Visie Warmte

Binnen de Transitie Visie Warmte (TVW) is een aantal verkenningengebieden uiterlijk in 2030 aardgasvrij of aardgasvrij ready. Voor deze gebieden maken bewoners, organisaties en bedrijven een Wijk(- of Gebieds)Uitvoeringsplan (WUP). De TVW bevat een paragraaf met een disclaimer. Om de TVW uit te voeren moeten partijen randvoorwaarden zoals financiële middelen en wetgeving invullen en faciliteren. Doen zij dit niet, dan gebeurt uitvoering van de TVW niet of deels.

Samen werken aan een duurzame samenleving

Breda zet met natuur- en duurzaamheidseducatie in op water/klimaatadaptatie, natuur/biodiversiteit, circulair/grondstoffen, voedsel en energie.

Boerderij Wolfslaar geeft inspiratie en handelingsperspectief over voedsel, natuur/biodiversiteit en water/klimaatadaptatie. Duurzaam, kindvriendelijke en inclusief. Mensen komen hier actief in aanraking met buiten en gaan zo wijs om met hun eigen leefomgeving. Voor allerlei partijen uit de stad, verenigingen en zzp'ers is Boerderij Wolfslaar een podium en uitvalsbasis voor groene en duurzame activiteiten.

Breda werkt ook samen met scholen aan een duurzame toekomst. April 2021 legden we een goede basis met lancering van de digitale Educatiewijzer Breda. Basisscholen vinden hier over de duurzame thema's lesmaterialen, projecten en excursies van voornamelijk lokale aanbieders. Ook voor het vmbo en vo zijn er lesprojecten. Samen met de werkgroep Brede Ontwikkeling van het BOB zetten we stappen en stemmen vraag en aanbod op elkaar af.

De aandacht groeit voor bewust en duurzaam leven, gezonde voeding, natuurlijk en inclusief spelen en lokale betrokkenheid. Het moment lijkt daar voor herijking van rol, positie en mogelijkheden van het werkveld natuur- en duurzaamheid. Voor de rol van de kinderboerderijen in de stad. En ook voor doorontwikkeling en professionalisering van natuur- en duurzaamheidseducatie in primair en voortgezet onderwijs. Deze analyse staat in de planning voor 2022. Doel is een realistisch plan voor professionalisering. Inhoudelijk, organisatorisch, bestuurlijk en financieel, met plek voor de Sustainable Development Goal's (SDG's).

In 2022 continueren we de activatiecampagne 'Breda Doet Mee'. Deze dynamische campagne is erop gericht om Bredanaars te bewegen bij te dragen aan een duurzamere leefomgeving.

CO2

In 2022 streven we naar het jaarlijkse doel van minimaal 29,8 kiloton CO2-uitstootreductie. Zo halen we het Bredase doel van 49% CO2-reductie, van het landelijk Klimaatakkoord. We willen de achterstand van 56 kiloton inhalen. De meest recente informatie is van 2019. Toen was de CO2-uitstoot in Breda 760 kiloton en de doelstelling 704 kiloton. In de klimaatbegroting vertalen we onze uitdagingen voor financiering. De realisatie van het doel staat onder druk, waaronder de wijkaanpak. We blijven inzetten op integratie van energie in alle beleidsvelden en extra bijdragen van gemeente, Rijk en Europa. Een en ander is nader uitgewerkt in detail in de klimaatbegroting (bijlage) die onderdeel vormt van deze begroting. Ten behoeve van een impuls op de ambities zoals verwoord in de klimaatbegroting, maken we € 500.000,- aan extra middelen vrij in 2022.

Luchtkwaliteit

De Gemeente Breda ondertekende begin 2020 het Schone Lucht Akkoord. Streven is permanente verbetering van de luchtkwaliteit voor gezondheidswinst. Toewerken naar de normen van de World Health Organization (WHO) en naar gemiddeld minimaal 50% gezondheidswinst in 2030, ten opzichte van 2016. In Breda nemen we maatregelen voor betere luchtkwaliteit. Ze richten zich vooral op verkeer, een belangrijke veroorzaker van luchtverontreiniging. We voldoen nu aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit, die we jaarlijks monitoren. Vanaf 2015 verschoof de landelijke focus van voldoen aan normen naar verder verbeteren van luchtkwaliteit om gezondheidsredenen. Ook in Breda maken we duidelijker de link met gezondheid. Permanente verbetering van luchtkwaliteit is gezondheidswinst voor iedereen. We gaan in 2022 verder met maatregelen voor mobiliteit. Bijvoorbeeld doorstroming, verbetering fiets- en wandelvoorzieningen, e-oplaadpunten, waterstoftankstation en zero-emissie voor wegverkeer. We geven voorlichting om overlast te voorkomen van hout stoken in kachel of open haard. Energie uit accu's van elektrische auto's (AirQon) vervangt aggregaten bij festivals.

Milieuzonering

De fysieke afsluiting van de binnenstad wordt binnenkort vervangen door een digitale afsluiting. Voor het goed functioneren van het voetgangersgebied van groot belang. De milieuzonering voor de binnenstad wordt daarbij meegenomen. De huidige milieunorm euro 4 wordt volgend jaar verhoogd naar euro 6. De ambitie is vanaf 2025/2026 een zero-emissiezone in de binnenstad van Breda. Ten behoeve van een impuls op de ambities van de milieuzonering bedragen wordt over de periode 2022 tot en met 2025 € 30.000 ingezet (camerahuur, licenties, etc.).

Natuur Netwerk

We zetten in op verdere vergroening. In 2022 ronden we 3 projecten af: Lage Vuchtpolder, landgoederenzone Haagse Beemden en Ecologische VerbindingsZone Boomkikker (EVZ). Rond de Chaamse Beek en het Ulvenhoutse bos proberen we percelen te kopen voor verdere groene invulling. We zetten in op IJzeren Hek in de Haagse Beemden, bospercelen, planontwikkeling en uitwerking Seeligterrein en doortrekken Nieuwe Mark. Samen met externe partijen proberen we ook bij particuliere partijen een vergroeningsslag te maken: bedrijventerreinen, woningen en scholen.

Circulaire economie

Breda verkent kansen en formuleert doelen voor circulaire economie in de organisatie en in projecten. Daarom maken we materiaalstromen inzichtelijk. Dat doen we door materialen waarde toe te kennen, stromen te coördineren en hergebruik te faciliteren. Zo werken we toe naar een meer circulaire samenleving. We willen ook aansluiten bij netwerken en samenwerkingsverbanden, die circulaire en biobased concepten stimuleren. We doen kennis en ervaring op over combineren van verduurzamen en versnellen in woningbouwopgaven. Circulariteit pakken we al integraal op in het initiatief circulaire tafelbijeenkoms en winkel Parel. Samenwerken met inwoners, markt en regio legt meer draagvlak onder circulaire initiatieven. We zetten ons in voor circulaire economie en onderzoeken hoe circulariteit integraal een plaats krijgt in de gemeentelijke organisatie.

Omgevingswet

De Omgevingswet betekent veel werk voor Mobiliteit en Milieu. Voor goede integratie van milieuregels in het Omgevingsplan moeten we huidige regels en bestaand beleid in beeld hebben en (digitaal) ontsluiten. Oude milieuregelgeving en bestaand milieubeleid vertalen we naar planregels voor het Omgevingsplan. Er is input nodig voor ontwikkelingen (ad hoc), voor bestaande bebouwing en gebruik (11 gebiedsgerichte veegplannen). De Omgevingswet verplicht om een actieplan geluid te maken, uit te voeren en te monitoren. Hiervoor maken we in 2022 een basisgeluidkaart.

Afval (zie ook programma 4)

De doelstelling Van Afval Naar Grondstof (VANG) blijft staan: minder huishoudelijk afval, meer grondstoffen en goed afvalscheidingsgedrag. Zo dragen we bij aan de circulaire economie, duurzaam gebruik van grondstoffen en materialen en een schoon circulair Breda. De uitdaging de komende jaren is:

- Maximaal bijdragen aan verlaging van de hoeveelheid restafval en circulaire doelstellingen.
- Inwoners, organisaties en bedrijven naar tevredenheid blijven bedienen.
- Tegen een realistische en scherpe prijs.

De voorgestelde strategie om dit te bereiken is intensief lokaal, regionaal en landelijk samenwerken aan preventie, afvalreductie, circulariteit en een schone stad. We gaan verbindingen aan met partners in stad en regio om hier samen aan te werken.

150 KiloVolt hoogspanningsleidingen

Het voorlopig ontwerp is vrijgegeven voor zienswijze. Dat leidt in de loop van 2021 tot een vastgesteld bestemmingsplan. Zonder toetsing door Raad van State voor bezwaar en beroep, is de start van aanleg in 2022.

Duurzame Overheid

We verschonen het gemeentelijke wagenpark. Voertuigen vervangen we als het kan voor een Zero Emissie voertuig. Vanuit het Klimaatakkoord moeten grote werkgevers plannen maken voor minder zakelijke mobiliteit. Dat geldt ook voor medewerkers van de Gemeente Breda. We stimuleren gebruik van fiets of openbaar vervoer voor woon-werkverkeer en zakelijke reizen. We werken meer thuis, waarmee we mobiliteit voorkomen.

Duurzame mobiliteit

Mobiliteitsbeleid en mobiliteitsprojecten streven naar beïnvloeding van de modal split (vervoerswijzekeuze).

Duurzaamheidsbeleid richt zich op verschonen van mobiliteit. We zetten daarvoor in op schone brandstof (elektriciteit en waterstof) en stimuleren schoner vervoer. Openbare laadinfra voor elektrische auto's breiden we verder uit. Zo sluiten we aan bij klimaatdoelen en drukken de CO₂-uitstoot. In 2022 scherpden we de huidige milieuzone aan en zetten we stappen naar een Zero Emissie zone vanaf 2025.

In 2021 namen we waterrecreatie op in de lange termijn coronamaatregelen. De waterrecreatie in stad en dorpen kent dankzij corona een enorme ontwikkeling. Dit vraagt van de gemeente grotere inzet dan andere jaren. Er is meer geld nodig voor faciliteren van plekken en intensiever beheer en onderhoud.

Door corona was en is het beperkt mogelijk om buiten Nederland op vakantie te gaan. Dit wakkerde de interesse aan in waterrecreatie in en rond de stad. We moeten kijken of dit in 2022 blijvend is of verandert. Voor officiële zwemwaterlocaties Galderse Meren en Asterplas moeten we kijken of de eerdere maatregelen nodig blijven. Bijvoorbeeld aangepaste borden, afzettingen, intensievere inzet gastheren, extra schoonmaakwerk, hekwerken en extra toiletten. In 2022 komt er een nieuwe visie Galderse Meren. We willen minder druk op de zwemwaterlocaties. In 2021 deden we op meerdere plekken proeven met verkoeling- en vertiermogelijkheden aan het water. Daar gaan we misschien mee door in 2022.

E-Laadpalen

Breda heeft een van de hoogste dichtheden van openbare e-laadpalen van Nederland. De vraag hiernaar blijft onverminderd groot en levert een belangrijke bijdrage in het terugdringen van de CO₂ uitstoot. Vanuit de Rijksoverheid is een grote subsidie toegekend aan particuliere e-rijders om het elektrisch rijden verder te stimuleren.

Breda heeft contracten met e-laadpaal leveranciers; de kosten voor de gemeente Breda bedragen hierbij een relatief klein deel van de kosten die een marktpartij heeft voor realisatie en aansluiting van de laadpaal. Het gaat om verkeersbesluit en bebording/belijning. Met de impuls van € 250.000 kunnen we de concrete locatievoorstellen vanuit de markt(partij) vrijwel allemaal honoreren, zodat een steeds fijnmaziger netwerk van laadpalen ontstaat, daar waar ze nu en in de (nabije) toekomst nodig zijn voor de elektrische rijder.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Breda is een duurzame en bestendige stad

Indicator: Energie en klimaat (audit nr 71)

Omschrijving: Klimaatneutraal in 2044, uitstoot CO₂ in kiloton per jaar

Bron: CO₂ monitor Milieu en Mobiliteit Meeteenheid: Kton

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
821	759		648 kiloton CO ₂	620

In 2044 moet Breda CO₂ neutraal zijn. Om dit te bereiken moet er een jaarlijks afname van ruim 28 Kton CO₂ gehaald worden. Er is sprake van een achterstand ten opzichte van de beleidslijn die we meerjarig willen gaan inlopen.

Indicator: Fijnstof (audit nr 72)

Omschrijving: Aantal dagen per jaar dat concentratie PM₁₀ meer is dan 50 µg/m³.

Bron: RIVM-meetstation Breda Meeteenheid: Aantal dagen

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
7	4,5		Maximaal het niveau van de afgelopen drie jaar.	Maximaal het niveau van de afgelopen drie jaar.

De ambitie is om het aantal dagen met overschrijding zover mogelijk terug te brengen. De streefwaarde is maximaal het niveau van de afgelopen drie jaar. Dat compenseert enigszins de uitzonderlijke uitschieters.

Productindicatoren Product Milieubeheer**Indicator: Hernieuwbare elektriciteit (audit nr 73)**

Omschrijving: Aandeel hernieuwbare elektriciteit van totale energie

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
6,1	7,5		7,5	Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
Wonen in Breda	2.303	6.878	7.059	979	977	975
Verdeling beschikbare ruimte	5.012	4.793	6.302	6.141	5.609	5.584
Grote woonprojecten in de stad	33.532	27.174	11.944	6.356	2.116	2.116
Bereikbaar Breda	13.520	15.606	15.838	15.686	15.724	15.604
Breda is een duurzame en bestendige stad	6.640	9.473	5.990	6.334	4.656	4.679
Reserve Bodemfonds	427	555	0	0	0	0
Reserve Klimaatfonds	266	274	278	283	286	286
Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	953	50	0	0	0
Totaal Lasten	61.701	65.706	47.460	35.779	29.368	29.244
Baten						
Wonen in Breda	47	126	29	29	29	29
Verdeling beschikbare ruimte	2.437	2.938	2.358	2.287	2.287	2.287
Grote woonprojecten in de stad	26.533	25.014	11.628	5.880	1.638	1.638
Bereikbaar Breda	10.417	15.164	15.391	15.391	15.391	15.391
Breda is een duurzame en bestendige stad	1.301	3.533	1.252	932	935	935

Reserve Bodemfonds	0	783	687	537	537	537
Reserve Klimaatfonds	44	810	290	162	162	162
Reserve parkeerbedrijf	433	333	356	0	0	0
Reserve Versnellingsopgave Wonen	1.464	5.500	6.175	0	0	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	50	50	0	0	0
Totaal Baten	42.674	54.251	38.217	25.217	20.979	20.979
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	19.027	11.455	9.244	10.562	8.389	8.265

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Wonen in Breda

Vanuit het coalitieakkoord zijn er middelen voor de versnellingsopgave wonen. De lasten binnen dit thema zijn vooral de financiële middelen voor deze versnellingsopgave. Deze komen uit de in 2018 opgebouwde reserve voor de woonopgave.

Om de huisvesting van de statushouders ook na 2022 te continueren stellen we voor de oplossing van dit knelpunt vanaf 2023 een structureel budget beschikbaar van € 0,26 miljoen.

De hogere lasten ten opzichte van de begroting 2021 zijn voor uitvoering van de woonagenda. Deze hangt samen met de hogere onttrekking uit de reserve versnellingsopgave wonen.

Verdeling beschikbare ruimte

Bij het thema verdeling beschikbare ruimte nemen we financiële middelen op voor ruimtelijke ordening en stedelijke planning en programmering. Dit betreft bijvoorbeeld de kosten voor het ondersteunen van initiatieven van derden die samengaan met ontwikkelingen in de stad, waaronder de faciliterende projecten. De beschikbare middelen worden ook gebruikt voor de werkzaamheden die nodig zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Onder dit thema zijn ook de exploitatiebijdragen opgenomen die op basis van de Nota Bovenwijkse Voorzieningen worden ontvangen.

Onder dit thema is in 2021 de impuls van € 0,8 miljoen opgenomen voor voorbereiding van de Omgevingswet. Voor de periode 2022 t/m 2025 hebben we zowel incidentele als structurele middelen opgenomen voor dit onderwerp. Voor 2022 is dit totaal € 1,5 miljoen. Dit zorgt voor een stijging van de lasten in 2022. Door een administratieve aanpassing zijn de lasten en baten van de faciliterende projecten gestegen met respectievelijk € 0,3 miljoen en € 0,2 miljoen. Voor de bovenwijkse voorzieningen worden in 2021 € 0,95 miljoen aan baten verwacht, in 2022 vooralsnog € 0,05 miljoen. Dit verklaart de afname van de baten in 2022 van € 0,5 miljoen. In 2022 wordt de reserve bovenwijkse voorzieningen ingezet voor daaraan gerelateerde investeringen. We nemen vanaf 2022 extra € 0,3 miljoen op voor capaciteit die nodig is voor de verhoogde opgave woningbouw. Tot slot nemen we in 2022 eenmalig een impuls op van € 0,2 miljoen voor het leveren van een bijdrage aan derden.

Grote woonprojecten

Voor dit product zijn de lasten en baten opgenomen van de grondexploitaties wonen en van de panden en gronden samenhangend met de positie van de strategische voorraad. Voor de grondexploitaties hebben de lasten en baten betrekking op de jaarschijven. Op basis van de begroting 2020 is in 2022 is tevens een (incidenteel) resultaat voor de grondexploitaties ingeboekt van € 3,5 miljoen en voor panden en gronden van € 0,5 miljoen. Voor 't Zoet wordt in 2022 € 0,45 miljoen aan budget beschikbaar gesteld. De middelen zijn bestemd voor de tijdelijke beheerlasten van en placemaking in het gebied.

In 2022 zijn de lasten € 15,2 miljoen lager, de baten zijn € 13,4 miljoen lager. De mutaties zijn toe te schrijven aan de lagere lasten en baten van de grondexploitaties voor € 4,7 miljoen in 2022. In 2021 zijn lasten en baten opgenomen voor de eenmalige omzetting van de voorziening verlieslatende contracten van € 8,8 miljoen in 2021 naar een voorziening duurzame

waardevermindering. Daarnaast komen in 2021 eenmalige lasten van € 0,4 miljoen in 2022 te vervallen. Tenslotte is in 2022 het ingeboekte (incidentele) resultaat voor de grondexploitaties € 1,3 miljoen hoger.

Bereikbaar Breda

In dit thema staan jaarlijkse kapitaallasten voor aanleg infrastructuur van wegen en verkeerslichten, aanleg parkeerterreinen, bouw en exploitatie parkeergarages. Parkeerterreinen en parkeergarages zorgen voor opbrengsten.

De oorzaak van de lastentoename in 2022 met € 0,1 miljoen is de toename van de kapitaallasten en de eenmalig begrotingsbedrag voor langzaam verkeer in 2021. Toename van de baten in 2022 met € 0,2 miljoen komt door de 2% indexering van de tarieven.

Breda is een duurzame en bestendige stad

Hieronder staan financiële middelen voor energietransitie (overgang op duurzame brandstoffen). Zie toelichting op inzet reserve klimaatfonds. Per wijk stellen we als onderdeel van wijkplannen een wijkenergieplan vast. Op basis van het coalitieakkoord is hiervoor € 0,4 miljoen opgenomen. Dit geldt ook voor milieubeheer, natuur- en milieueducatie, bijvoorbeeld Boerderij Wolfslaar.

Milieubeheer, de lasten zijn in 2022 € 2,8 miljoen lager dan in 2021, de baten zijn € 2,2 miljoen lager.

Het verschil is onder andere eenmalige subsidiegelden en geld uit de decembercirculaire 2019. Dit is subsidie van de Regeling reductie energieverbruik woningen (RREW) van € 2,4 miljoen lasten en baten.

Voor klimaat is in 2021 voor extra personele kosten € 0,8 miljoen opgenomen, in 2022 is dit € 0,2 miljoen en extra impuls gelden van € 0,5 miljoen. Voor kosten van E-oplaad is in € 0,2 miljoen opgenomen en in 2022 via een impuls € 0,3 miljoen. Bij Bodem is in 2021 voor de Hooijdonkseweg en Keihoefsepad € 0,3 miljoen aan kosten opgenomen en is voor gesprongen explosieven € 0,3 miljoen ontvangen. Ten behoeve van een impuls op de ambities van de milieuzonering bedragen wordt over de periode 2022 tot en met 2025 € 0,1 miljoen ingezet.

In 2021 staat bij openbaar groen en (openlucht) recreatie vanuit corona een eenmalige impuls van € 0,9 miljoen voor verantwoord gebruik van beschikbare buitenruimte. Daarnaast is in 2022 een bedrag toegevoegd van € 0,15 miljoen voor het beheer van de recreatieve plekken binnen de openbare ruimte.

Reserve Bodemfonds

In 2021 was er € 0,6 miljoen rijksgeld (DUB) voor 1 jaar. Voor 2022 is er nog niets bekend en is geen bedrag toegekend. Dit verklaart het verschil aan de lastenkant van € 0,6 miljoen.

Reserve Klimaatfonds

In 2021 is € 0,8 miljoen onttrokken uit de reserve voor extra personele kosten klimaat, in 2022 is dit bedrag € 0,3 miljoen. Dit verklaart het verschil van € 0,5 miljoen.

Reserve versnellingsopgave

Vanuit het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar voor de versnellingsopgave wonen. De lasten binnen dit thema zijn vooral de financiële middelen voor deze versnellingsopgave. Deze middelen komen uit de in 2018 opgebouwde reserve voor de woonopgave. De hogere lasten van € 0,6 miljoen ten opzichte van de begroting 2022 betreffen lasten ten behoeve van de uitvoering van de woonagenda. Deze hangt samen met de hogere onttrekking uit de reserve versnellingsopgave wonen.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Medio 2020 is de Nota Bovenwijkse voorzieningen vastgesteld. Voor 2022 is de verwachting dat € 0,05 miljoen aan ontvangen exploitatiebijdragen in de reserve wordt gestort; in 2021 bedraagt de raming € 0,95 miljoen. Dit verklaart het verschil aan de lastenkant van € 0,9 miljoen. In 2022 wordt de reserve bovenwijkse voorzieningen ingezet voor daaraan gerelateerde investeringen.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Financiering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2022	Planning uitgaven 2023	Planning uitgaven 2024	Planning uitgaven 2025	Totaal beschikbare middelen
--------------	-------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	-----------------------------

	Grote woonprojecten	1.250	1.200	1.160		3.610
	Overige nieuwe projecten	400				400
	Stedelijke planning en programmering	1.323				1.323
	Wonen		500	487		987
Ambitie		2.973	1.700	1.647		6.320
	1e fase Oostflank	100	1.794			1.894
	Achter de Lange Stallen	250				250
	Mobiliteit			1.555		1.555
	Mobiliteit: Instandhouding bestaand netwerk	2.281	4.200			6.481
	Mobiliteitsdeal Verbeter Breda (w.o. Noordelijke Rondweg)	2.250	2.750	4.250		9.250
	Oostflank		2.000			2.000
	Tuinen van Genta	750				750
	Wonen	500				500
Plan		6.131	10.744	5.805		22.680
	Groen en Water	410	410			820
	Hoogspanningsverbinding 150kv	1.000	655	1.444		3.099
	Mobiliteit	840	745			1.585
	Mobiliteit: Instandhouding bestaand netwerk	245				245
	Mobiliteit: Schaalsprong fiets: snelfietsroute Tilburg	350				350
	Mobiliteit: Schaalsprong OV: spoor en bus	200	200			400
Project		3.045	2.010	1.444		6.499
	Groen en Water	1.123				1.123
	Mobiliteit	3.898	192			4.090
Realisatie		5.021	192			5.213
Totaal		17.170	14.646	8.896		40.712

TOELICHTING INVESTERINGEN

Wonen

Het krediet is bestemd voor de verstrekking van starters-, blijvers- en verzilverleningen. De uitvoering van deze regelingen geschiedt door de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland gemeenten (SVn). De gelden worden in tranches ter beschikking gesteld aan SVn.

Grote woonprojecten

Het krediet voor het aankoopprogramma is bij de begroting 2019 beschikbaar gesteld. Dit krediet is bestemd voor strategische aankopen als zich daar kansen voor voordoen. Het krediet is revolverend.

Oostflank

Voor de Oostflank is voor de 1e fase een krediet van gevoteerd voor de aanpassing van de openbare ruimte en omgeving. Gewerkt wordt aan de voorbereiding. De investeringen zijn voor de uitvoering die in 2023 is voorzien.

Achter de Lange Stallen

Met de ontwikkelaar is een AOK afgesloten. Het krediet is bestemd voor de herinrichting van de Kerkstraat. De investeringen in Achter de Lange Stallen hebben betrekking op de aanpassingen in de openbare ruimte en om extra kwaliteit in dit gebied te brengen.

Tuinen van Genta

Met de ontwikkelaar zijn contractuele afspraken gemaakt om de Teteringsedijk en Hoge Steenweg opnieuw in te richten. De investeringen worden door gemeente en ontwikkelaar betaald.

Stedelijke planning en programmering

Met de Stichting Amphibia sloten wij een anterieure overeenkomst. Het krediet is bestemd voor de investeringen in de openbare ruimte.

Overige nieuwe projecten

De investeringen zijn bedoeld voor het faciliteren van nieuwe projecten vanuit initiatiefnemers en hebben veelal betrekking op investeringen in de openbare ruimte. Hierover worden afspraken vastgelegd in een overeenkomst.

Mobiliteit

De kredieten voor mobiliteit zijn voor de aanleg van de infrastructuur van de wegen binnen de stad, waaronder instandhouding bestaand netwerk, schielsprong OV en fiets, voorbereidingskosten noordelijke rondweg (Inclusief langzaam verkeer). We zetten eveneens € 0,9 miljoen in van de reserve bovenwijkse voorzieningen ten behoeve daaraan gerelateerde investeringen in mobiliteit.

Hoogspanningsverbinding 150kv

Het krediet is beschikbaar gesteld voor onderzoek om het verkabelen van de hoogspanningsverbinding mogelijk te maken en het project daarna uit te voeren.

Groen, Water en Dierenwelzijn

De investeringen bestaan uit realisatie ecologische verbindingzones, instandhouding biodiversiteit en ecologisch zone Benedenmark.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Duurzaam wonen in Breda	Stand 1-1-2022	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2022
Parkeerbedrijf reserve	356	-356	0
Bodemfonds	2.743	-687	2.056
Klimaatfonds	549	-12	537
Versnellingsopgave Wonen	6.175	-6.175	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	992	0	993
Totaal	10.816	-7.230	3.586

De mutaties in de reserves:

Reserve Parkeerbedrijf

Doel:

De reserve is voor opvang tegenvallers om de tarieven gelijk te houden.

Toelichting:

De reserve bestaat uit het resultaat Parkeren tot en met 2017. Afspraak is het saldo afbouwen naar 0 in 2020 tot en met 2022.

Reserve Bodemfonds

Doel:

De ontwikkelingen in de stad zijn onzeker. Inzet is maatwerk en jaarlijks anders. Met een bodemreserve vangen we pieken en dalen in de uitgaven op.

Toelichting:

De reserve vullen we met het resultaat op Bodem. Enkele restantkredieten uit de investeringsreserve gingen in 2014 naar deze reserve. Bodemsanering (grond vrijmaken van vervuiling) verwerken we door gebruik en is geen investering.

Reserve Klimaatfonds

Doel:

Jaarlijks maken we het uitvoeringsprogramma klimaat, onderdeel van de gemeentelijke begroting. Inkomsten en uitgaven uit de reserve Klimaatfonds houden we bij in een register. Jaarlijks evalueert het college en stelt het uitvoeringsprogramma vast. Dit gaat ter kennisname naar de raadscommissie, inclusief de evaluatie. In 2016 begonnen we met energiezuinige projecten.

Toelichting:

De reserve Klimaatfonds bestaat uit bijdragen door gemeentelijke samenwerking in project windmolens Hazeldonk. Hieruit ontvingen we eenmalig € 225.000 in 2014, waarvan € 75.000 voor bedrijvenvereniging LCHM (Logistic Center Hazeldonk-Meer). We krijgen 20 jaar lang jaarlijks (geïndexeerd) € 247.500, waarvan € 43.500 voor het grondbedrijf.

Reserve Versnellingsopgave Wonen

Doel:

Bij het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor de Versnellingsopgave Wonen, welke zijn te dekken uit winstnemingen van grondexploitaties. Doel van de bestemmingsreserve is geld beschikbaar te houden voor de Versnellingsopgave Wonen. De winstnemingen storten we in de reserve, de uitgaven voor de versnellingsopgave halen we uit de reserve.

Toelichting:

De reserve komt uit de jaarrekening 2018.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Doel:

Met deze reserve wordt beoogd een deel van de kosten van bovenwijkse voorzieningen te kunnen afdekken. De inkomsten van de bestemmingsreserve zijn exploitatiebijdragen die gedaan worden bij nieuwbouwplannen en afkomstig zijn van private ontwikkelaars, overeengekomen in een anterieure overeenkomst, of afkomstig van gemeentelijke grondexploitaties. De onttrekkingen bestaan uit af te dekken kosten van bovenwijkse voorzieningen van een aantal projecten zoals benoemd in de Nota en jaarlijkse ambtelijke kosten voor het beheer van de reserve.

Toelichting:

De reserve is ingesteld op basis van het raadsbesluit in 2020. In 2021 wordt een totale bijdrage verwacht van € 0,95 miljoen en worden ambtelijke kosten van € 0,05 miljoen verwacht. In 2022 wordt de reserve ingezet voor daaraan gerelateerde investeringen.

VOORZIENINGEN

Bedragen x € 1.000

Duurzaam wonen in Breda	Stand 1-1-2022	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2022
Onderhoud parkeerbedrijf	2.952	197	3.149
Planmatig onderhoud Vastgoedontwikkeling	2.815	-82	2.733
Voorziening verkeersregelinstallaties	136	12	148
Totaal	5.902	126	6.029

Mutaties in de voorzieningen verklaren we als volgt:

Voorziening Onderhoud gebouwen Parkeerbedrijf

Doel:

De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige onderhoudskosten Parkeergarages van het Parkeerbedrijf.

Toelichting:

De bijdragen verhogen we volgens de bouwkostenindex (structureel).

Planmatig onderhoud vastgoedontwikkeling

De voorziening is voor onderhoudskosten van strategisch aangekochte panden. Op korte termijn is onderhoud nodig, maar ontbreekt voor deze panden een echt vast voornemen voor ontwikkeling.

De basis voor de bijdrage is een meerjarenonderhoudsplanung waarvan de doorberekening loopt t/m 2030. De voorziening is toereikend om het geplande onderhoud t/m 2030 uit te kunnen voeren. Een dotatie is vanaf 2022 daarom niet meer nodig.

Voorziening Verkeersregelininstallaties

Doel:

Hiermee houden we de verkeersregelininstallaties verantwoord en doelmatig goed. Uitgangspunten zijn:

- Geen veiligheidsrisico's voor de gebruiker;
- Geen hinder bij gebruik;
- Zo min mogelijk kapitaalvernietiging.

Toelichting:

Een jaarlijkse bijdrage van € 900.000 aan onderhoud verkeersregelininstallaties is voldoende om de bestaande VRi's op goed niveau te houden. Eerder vervangen regeltoestellen van Siemens zijn niet meer nieuw leverbaar. Dat vroeg herprogramming in de meerjarenplanung en dotatie in de voorziening.

Voorziening Parkeervonds (maakt onderdeel uit van Vrzd derden verkregen middelen)

Doel:

Doel van een parkeervonds is bijdragen te krijgen van initiatiefnemers. Zo creëren we parkeervoorzieningen of andere parkeermaatregelen. Dit gebeurt als particulieren en bedrijven dat zelf niet kunnen en we kwaliteit blijven garanderen. Met een parkeervonds sparen we voor parkeervoorzieningen. We moeten binnen 10 jaar parkeerplaatsen aanleggen.

Toelichting:

De uitgaven zijn gebonden aan een doel en de besteding is verplicht. Per gekochte parkeerplaats storten we € 5.000 zonder belasting (BTW).

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Beleidsadvieskaarten Bredaas Erfgoed 2008	Kaderstellend	2008
Grondprijzen Breda 2020	Kaderstellend	2020
Gebiedsperspectief Havenkwartier	Kaderstellend	2017
Gebiedsvisie Binnenstad	Kaderstellend	2014

Nota Grondbeleid 2014	Kaderstellend	2014
Ontwikkel- en realisatiestrategie Via Breda	Kaderstellend	2015
Ruimtelijke visie voor de Gasthuisvelden	Kaderstellend	2016
Structuurvisie Bedrijventerreinen Breda 2020	Kaderstellend	2008
Structuurvisie Breda 2030	Kaderstellend	2013
Structuurvisies Doornbos en Linie	Kaderstellend	2012
Welstandsnota	Kaderstellend	2004
Algemene verklaring van geen bedenkingen (Wabo-Bor; 24-8-2019)	Kaderstellend	2019
Erfgoedverordening	Kaderstellend	2011
Beleidsregels voor het afwijken van een bestemmingsplan	Kaderstellend	2015
Verordening bedrijveninvesteringszone Breda-Oost 2017 (financieel/fysiek)	Kaderstellend	2015
Vigerende bestemmingsplannen (alle)	Kaderstellend	2019
Participatieleidraad bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving	Kaderstellend	2019
Coördinatieverordening gemeente Breda	Kaderstellend	2019
Besluit tot het aanwijzen van categorieën gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist	Kaderstellend	2019

Woonvisie Breda: wonen in een dynamische stad	Kaderstellend	2013
Aanvulling op de Woonvisie 2013	Kaderstellend	2016
Verordening doelgroepen sociale woningbouw en middenhuur Breda	Kaderstellend	2019
Aanpak kamerverhuur	Kaderstellend	2014
Arbeidsmigranten afsprakenkader	Kaderstellend	2021
Actieplan studentenhuisvesting	Kaderstellend	2016
Alliantie Breda 2019-2023: afspraken over wonen in Breda	Kaderstellend	2019
Aanwijzingsbesluit fietshandhaving Breda 2018	Kaderstellend	2018
Verordening parkeerbelastingen Breda 2019	Kaderstellend	2019
Aanwijzingsbesluit parkeren 2019	Kaderstellend	2019
Aanwijzingsbesluit parkeerbelastingen 2019	Kaderstellend	2019
Beleidsregel Bezoekersregeling type straat en type garage 2017	Kaderstellend	2017
Nota parkeer en stallingsbeleid Breda (2004, herijking 2013)	Kaderstellend	2004
Duurzaamheidsvisie Breda 2030 (inclusief actsheets)	Kaderstellend	2016
Bodembeheernota en bodemkwaliteitskaart vaststellen hergebruik grond	Kaderstellend	2017
Bodemmasterplan Breda 2030	Kaderstellend	2017

Impuls ruimtelijk adaptie Breda	Kaderstellend	2016
Geluidskaarten Omgevingslawaaai	Kaderstellend	2017
Klimaatnota 'Steek positieve energie in het klimaat'	Kaderstellend	2008
Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Breda 2008	Kaderstellend	2008
Ontheffingenbeleid Wet geluidhinder 2007	Kaderstellend	2007
Uitvoeringsprogramma Klimaat 2017-2020	Kaderstellend	2017
Notitie Recreatie@GalderseMeren	Kaderstellend	2012
Gebiedsprofielen Wonen en perspectief wonen	Kaderstellend	2019
Gebiedsprofielen: beschrijvingen Wonen en Zorg	Kaderstellend	2019
Aanvullend beleidskader grondbeleid	Kaderstellend	2020
Nota bovenwijkse voorzieningen	Kaderstellend	2020

